
Obsah

Předmluva	9
ÚVOD (Z. Wünsch)	11
1. SYSTÉMY (Z. Wünsch)	17
1.1. Koncepce systému	19
1.2. Systémy se vstupem a výstupem	23
1.3. Struktura systému	26
1.4. Hlediska klasifikace systémů	32
1.5. Chování proměnných systému	34
1.6. Některé vlastnosti dynamických systémů a jejich funkční uplatnění	40
1.6.1. <i>Lineární a nelineární systémy</i>	46
1.7. Základní přístupy k zobrazování dynamických systémů	49
1.7.1. <i>Modely a analogie</i>	52
1.8. Identifikace, analýsa a problém „temné skříňky“	53
1.9. Kybernetické systémy	54
2. JEDNODUCHÉ SPOJITÉ SYSTÉMY A ANALOGOVÉ MODELY (Z. Wünsch)	57
2.1. Typy jednoduchých spojitých systémů a jejich význam	59
2.2. Matematické zobrazení jednoduchých spojitých systémů; analogie a analogické systémy	65
2.2.1. <i>Lineární systémy 1. řádu</i>	69
2.2.2. <i>Lineární systémy 2. řádu</i>	77
2.2.3. <i>Systémy vyššího řádu a zobrazení ve fázovém prostoru</i>	81
2.3. Analogické systémy a modely	83
2.4. Analogový počítač	86
2.5. Programování analogového počítače	91
2.6. Použití analogového počítače	96
2.6.1. <i>Koncepce kompartmentu a farmakokinetický model</i>	97
3. REGULACE A ŘÍZENÍ (Z. Wünsch)	105
3.1. Koncepce regulace v biologických vědách	107
3.2. Jednoduchý regulační systém se zápornou zpětnou vazbou	110
3.3. Některé základní aspekty regulačního systému; biologické varianty	113

3.4.	Chování regulované veličiny	118
3.4.1.	Základní typy regulátorů a možnosti jejich uplatnění	122
3.4.2.	Kvalita regulace	124
3.5.	Analýza lineárních regulačních obvodů	129
3.5.1.	Frekvenční přenos	134
3.5.2.	Frekvenční charakteristiky	139
3.5.3.	Obrazový přenos	146
3.5.4.	Stabilita regulačního obvodu	152
3.6.	Význam analýzy biologických regulačních obvodů; modelový příklad	157
3.7.	Nelineární regulační systémy	165
3.8.	Některé varianty regulace v živých soustavách	174
3.9.	Systémy řízení v organismu	182
4.	INFORMACE (Z. Wünsch)	187
4.1.	Informace, komunikace a teorie informací	189
4.2.	Informační systém a representace	193
4.3.	Informační entropie	196
4.4.	Sdílená informace a informační míra neurčitosti	200
4.5.	Podmíněná entropie	205
4.6.	Redundance	207
4.7.	Závěr	208
4.8.	Appendix	209
4.8.1.	Základní pojmy teorie množin	209
4.8.2.	Vektory a matice	211
4.8.3.	Základní pojmy teorie pravděpodobnosti	213
5.	AUTOMATY A SAMOČINNÉ POČÍTAČE (Z. Wünsch)	219
5.1.	Pojem automatu	221
5.2.	Abstraktní teorie automatů	224
5.3.	Koncepce algoritmu	227
5.4.	Strukturální teorie automatů	229
5.4.1.	Booleovské funkce	229
5.4.2.	Logické sítě kombinační a sekvenční	235
5.5.	Universální automat	237
5.6.	Stochastické automaty	242
5.7.	Automaty a modelování	243
5.7.1.	Representace chování v bludišti	244
5.7.2.	Formální neuron a neuronové sítě	247
5.7.3.	Složitější automaty a úlohy zpracování informaci	249
5.8.	Samočinné počítače	255
5.8.1.	Základní struktura číslicového počítače	257
5.8.2.	Číslicový počítač jako programovaný systém	259

5.8.3.	<i>Programovací jazyky</i>	263
5.8.4.	<i>Technické aspekty číslicových počítačů</i>	274
5.8.5.	<i>Možnosti uplatnění samočinných počítačů v lékařských vědách a ve zdravotnictví</i>	278
6.	BIOKYBERNETICKÉ SYSTÉMY A MODELY (Z. Wünsch)	285
6.1.	<i>Modelování biologických systémů a biokybernetika</i>	287
6.2.	<i>Povaha poznatků o biokybernetických systémech</i>	290
6.3.	<i>Prototypy v biokybernetice</i>	291
6.4.	<i>Biokybernetika a biologické vědy</i>	293
6.5.	<i>Modelování a analýza regulačního systému organismu (příklady)</i>	295
6.5.1.	<i>Regulace glykémie</i>	298
6.5.2.	<i>Endokrinní soustava</i>	302
6.5.3.	<i>Regulace pohybů očí</i>	306
6.5.4.	<i>Kardiovaskulární a respirační systém</i>	309
6.5.5.	<i>Regulace na metabolické úrovni</i>	316
6.5.6.	<i>Modely epigenetických systémů</i>	324
6.6.	<i>Analýza biologických systémů se složitým zpracováním informací – neurokybernetika (příklady)</i>	335
6.6.1.	<i>Některé obecné problémy modelování nervové soustavy jako systému přenosu a zpracování informací</i>	337
6.6.2.	<i>Modely neuronu a neuronových sítí</i>	339
6.6.3.	<i>Vstupní informace a neuronové sítě</i>	351
6.6.4.	<i>Systémové aspekty strukturního uspořádání neuronových sítí CNS</i>	356
6.6.5.	<i>Identifikace invariant a rozpoznávání konfiguraci</i>	360
6.6.6.	<i>Rekonstrukce obrazu a generativní systémy</i>	362
6.7.	<i>Závěr</i>	364
7.	ZÁKLADY LÉKAŘSKÉ DIAGNOSTIKY, VOLBY TERAPIE A URČENÍ PROGNOSY (C. Dostál)	371
7.1.	<i>Úvod</i>	373
7.2.	<i>Lékařská diagnostika a její úloha v lékařské praxi</i>	373
7.2.1.	<i>Vymezení pojmu</i>	373
7.2.2.	<i>Historický vývoj</i>	374
7.2.3.	<i>Definice chorob</i>	375
7.2.4.	<i>Prostředky diagnostiky</i>	376
7.3.	<i>Terapie</i>	378
7.3.1.	<i>Vymezení pojmu</i>	378
7.3.2.	<i>Volba terapie</i>	378
7.4.	<i>Prognosa</i>	380
7.4.1.	<i>Vymezení pojmu</i>	380
7.4.2.	<i>Výběr parametrů a význam prognosy v lékařské praxi</i>	380
7.5.	<i>Logické základy diagnostiky</i>	381

8.	MATEMATICKÉ MODELY KLINICKÉHO ROZHODOVÁNÍ	
(<i>A. Veselý</i>)	387	
8.1. Logická analýza rozhodovacího problému	389	
8.2. Pravděpodobnostní rozhodovací model	394	
8.3. Použití Bayesova vztahu	401	
8.4. Adaptivní rozhodovací funkce	409	
8.5. Výběr symptomů	417	
8.6. Trsová analýsa	421	
9.	LÉKAŘSKÁ DOKUMENTACE A ZPRACOVÁNÍ DAT SAMOČIN-	
NÝM POČÍTAČEM (<i>C. Dostál</i>)	429	
9.1. Získání a přenos informace o nemocném	431	
9.1.1. <i>Úvod</i>	431	
9.1.2. <i>Lékařská dokumentace</i>	432	
9.1.3. <i>Druhy informace</i>	433	
9.1.4. <i>Kódovaná lékařská dokumentace</i>	435	
9.2. Hlavní oblasti užití v lékařství	442	
10.	ZKUŠENOSTI S NĚKTERÝMI MODELY LÉKAŘSKÉHO ROZHO-	
DOVÁNÍ (<i>C. Dostál</i>)	447	
10.1. Vývoj užití samočinných počítačů při lékařském rozhodování	449	
10.2. Určení diagnosy a modelování této činnosti	450	
10.2.1. <i>Princip diagnostického rozhodování a jeho modelování</i>	450	
10.2.2. <i>Postupy pro získání lékařských informací</i>	451	
10.2.3. <i>Postupy pro zpracování lékařských informací</i>	453	
10.3. Modely diagnostického rozhodování v jednotlivých lékařských oborech	456	
10.4. Modely terapeutického rozhodování	464	
10.5. Modely prognostického rozhodování	465	
10.6. Směry vývoje	467	
11.	SYSTÉMOVÉ HLEDISKO VE ZDRAVOTNICKÉ PÉČI (<i>C. Dostál</i>)	475
11.1. Co je systémové hledisko?	477	
11.2. Nemocniční informační systémy	478	
11.3. Výhledy do budoucnosti	481	